

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

Guidelines For the Development of Community-Based Tourism in Ban Puk
Ang Sila Subdistrict Mueang Chonburi District Chonburi Province

ธนกานต์ ขำเจริญ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: S67563828029@ssru.ac.th

วีระ วีระโสภณ

สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: weera.we@ssru.ac.th

บัว ศรีคช

สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: bua.sr@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ในรูปแบบสนทนากลุ่มจากการสังเกตพื้นที่จากคนในชุมชนโดยมีกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม จำนวน 40 คนโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพรวบรวมประเด็นข้อมูลที่ค้นพบวิเคราะห์สรุปผลตอบขอบเขตของเนื้อหาหาข้อสรุปและนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย จากผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวพบว่าชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นชุมชนที่มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม โดยมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรรม การประมง และการทำหัตถกรรม มีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึกจะต้องเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยมีความสมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยวและการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ชุมชนสามารถใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต ทำให้เกิดการจ้างงานและกระจายรายได้ไปยังหลายส่วนของชุมชน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นที่เด่นชัดคือขาดการร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขาดแคลนงบประมาณเงินลงทุนในการดำเนินงานและด้านการตลาดที่ยังไม่แข็งแรง

คำสำคัญ: การพัฒนา, การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต, ชุมชนบ้านปึก

Abstract

This research aimed to study the development guidelines for rural tourism in Ban Puk community, Ang Sila Subdistrict, Mueang Chonburi District, Chonburi Province. The study studied the problems and obstacles of lifestyle tourism in Ban Puk community, Ang Sila Subdistrict, Mueang Chonburi District, Chonburi Province, by conducting in-depth interviews and interviewing samples from observation of the area from people in the community in 4 groups, 40 people per group, using semi-structured interviews, analyzing qualitative data, collecting data points found, analyzing the conclusions, summarizing the scope of the content, summarizing the results, and presenting them in a narrative format. The results of the study found that the potential of tourism resources found that Ban Puk community, Ang Sila Subdistrict, Mueang Chonburi District, Chonburi Province is a community that is outstanding in terms of culture and traditional way of life. The main occupations are agriculture, fishing, and handicrafts. The development guidelines for lifestyle tourism in Ban Puk community must emphasize the conservation of local culture, promotion of community participation in the development and sustainable use of local resources, while maintaining the balance of tourism development and environmental conservation, which are the attractions that attract tourists to be impressed, Economic and social Communities can use tourism as a tool to develop and improve their quality of life. It creates employment and distributes income to many parts of the community. The obvious problems and obstacles are the lack of cooperation from stakeholders, lack of budget for investment in operations, and weak marketing.

Keywords: Development, Rural tourism, Ban Puk Community

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงชุมชน เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิทัศน์ และวิถีชีวิต โดยการท่องเที่ยวเชิงชุมชนจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กัน โดยมีจุดเด่นของการท่องเที่ยวเชิงชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและ

การบริหารจัดการกิจกรรมท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจะช่วยรักษาวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นให้คงอยู่ ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวซึ่งสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเรียนรู้วิถีชีวิตท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน (สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), 2562)

ชุมชนบ้านปึก ตั้งอยู่ในตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นชุมชนท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นในด้านวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม และเป็นแหล่งที่สำคัญในการทำเกษตรกรรมและประมง เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำทะเล และมีทิวทัศน์ที่สวยงามจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจต่อนักท่องเที่ยวและผู้สนใจในการเรียนรู้วิถีชีวิตท้องถิ่น ลักษณะของชุมชนบ้านปึกส่วนใหญ่ของชาวบ้านในชุมชนบ้านปึกมีอาชีพหลักในการทำเกษตรกรรม เช่น การปลูกผักผลไม้ และการประมงเล็ก ๆ รวมทั้งมีการทำหัตถกรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน ชุมชนบ้านปึกยังคงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่สืบทอดมาหลายรุ่น เช่น การจัดงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานสงกรานต์ งานบุญประจำปี ชุมชนบ้านปึกมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวบ้าน รวมทั้งได้สัมผัสกับการทำเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม หรือการเยี่ยมชมสถานที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม เช่น ศาลเจ้าพ่อเสือ ซึ่งเป็นแหล่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่น ชุมชนมีแหล่งน้ำและชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมกับกิจกรรมการประมงและท่องเที่ยว เช่น การตกปลา การท่องเที่ยวทางน้ำ หรือกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ การพัฒนาชุมชนบ้านปึก ผ่านการท่องเที่ยวเชิงชุมชนจะช่วยให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการเพิ่มรายได้ในท้องถิ่น พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน (Cbthailand, 2020) ซึ่งการศึกษานี้มีความสำคัญเพื่อสำรวจแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์และส่งเสริมวิถีชีวิตท้องถิ่นให้คงอยู่ พร้อมทั้งสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ผ่านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การศึกษาจะช่วยให้เข้าใจถึงศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบต่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับผู้ที่สนใจและสามารถนำข้อมูลนี้ไปพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย

การพิจารณาจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว มักจะกำหนดขนาดตัวอย่างตามความอึดตัวของข้อมูล และความเพียงพอของข้อมูล (ประไพพิมพ์สุวิไลสินนท์ และประสพชัย พสุนนท์, 2559, หน้า 31-48) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคของ Nastasi and Schensul (2005, pp. 177-195) ที่ระบุว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ให้สัมภาษณ์ประมาณ 5 – 30 ตัวอย่าง และการประชุมกลุ่มย่อย ควรมีประมาณ 5-10 คน รวมถึงขนาดของผู้ให้ข้อมูลหลักควรมีจำนวนไม่มากเพราะจะทำให้ยากต่อการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ก็ไม่ควรมีขนาดเล็กจนไปไม่ถึงจุดที่ข้อมูลอึดตัว (Onwuegbuzie & Leech, 2007, pp. 258-254; Flick, 1998, pp. 41-59) โดยความอึดตัวของข้อมูล คือ การที่ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ข้อมูลซ้ำกับข้อมูลเดิมที่ผู้วิจัยได้รับจากผู้ให้ข้อมูลคนก่อนหน้า ทำให้ผู้วิจัยไม่พบข้อมูลใหม่ จึงถือว่ามีข้อมูลเพียงพอแล้ว และไม่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีก

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดประชากรกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและกลุ่มตัวอย่างนั้นยินดีและประสงค์เข้าร่วมการดำเนินการวิจัยและให้สัมภาษณ์ รวมทั้ง 40 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยว จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 2 คนในชุมชน จำนวน 15 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบการ จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 4 หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ซึ่งคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด และลงพื้นที่จริงสำหรับในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ที่เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นรายบุคคล และใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi –structured Interview) โดยการถอดเทป การจดบันทึก และเรียบเรียงข้อมูลใหม่เพื่อมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาอย่างละเอียดตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชน และปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชน บ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า การเสริมสร้างคุณค่าของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของเจตนา พัฒนจันทร์ (2562) ที่ศึกษาเรื่องการจัดจัดการ

ท่องเที่ยวโดยชุมชนชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดอ่างทอง โดยมีการนำเสนอแนวทาง ดังนี้

ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึกมุ่งเน้นให้ผู้เข้าชมได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำประมง การทำผลิตภัณฑ์ในชุมชน และการทำอาหารพื้นบ้าน การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนที่ช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น

ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน ต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงถนน การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น สถานที่พัก การจอดรถ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม

ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถของชุมชน พบว่า การส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับสมาชิกในชุมชน เช่น การฝึกอบรมการบริการลูกค้า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมให้ชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการให้ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบรับผิดชอบต่อ

ด้านการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องการความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

ด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ พบว่า การสร้างแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์และกิจกรรมการตลาดที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก

2. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน โดยมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ อุดม พูลลาภ, ชุตติเดช มั่นคงธรรม (2024) ที่ศึกษาการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

ด้านสถานที่ สถานที่ในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึกคือมีเอกลักษณ์และความสงบเงียบที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสกับวิถีชีวิตท้องถิ่นและธรรมชาติ แต่ก็ยังต้องเผชิญกับอุปสรรคในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวในชุมชนมีความยั่งยืนและสามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนบ้านปึกคือการรักษาความเป็นธรรมชาติและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีโฮมสเตย์ที่สามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตท้องถิ่น นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐยังมีการจัดการเรื่องระบบขยะที่ดีอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคในด้านการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ

ด้านการจัดการ พบว่า การจัดการในชุมชนบ้านปึกคือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น แต่ยังมีอุปสรรคในด้านการขาดแคลนแผนการจัดการที่ชัดเจน การฝึกอบรมบุคลากรที่ไม่เพียงพอ การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และการขาดงบประมาณในการพัฒนา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและประสิทธิภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชน

ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก คือการมีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์และตอบโจทย์นักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งอาหารและหัตถกรรมที่สามารถเป็นของฝากหรือของที่ระลึกที่มีความพิเศษ อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคในด้านการขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย การขาดการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และข้อจำกัดในด้านการผลิตและจำหน่ายในปริมาณมาก ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผลงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ได้ดังนี้ การเสริมสร้างคุณค่าของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึกมุ่งเน้นให้ผู้เข้าชมได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนที่ช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน ต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถของชุมชน พบว่า การส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับสมาชิกในชุมชน รวมถึงการส่งเสริมให้ชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการให้ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบรับผิดชอบ ด้านการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องการความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน ด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ พบว่า การสร้างแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์และกิจกรรมการตลาดที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านสถานที่ในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก มีเอกลักษณ์และความสงบเงียบที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสกับวิถีชีวิตท้องถิ่นและธรรมชาติ แต่ก็ยังต้องเผชิญกับอุปสรรคในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวใน

ชุมชนมีความยั่งยืนและสามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ในชุมชนบ้านปึกคือการรักษาความเป็นธรรมชาติและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีโฮมสเตย์ที่สามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตท้องถิ่น นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐยังมีการจัดการเรื่องระบบขยะที่ดีอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคในด้านการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการ พบว่า การจัดการในชุมชนบ้านปึกคือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น แต่ยังมีอุปสรรคในด้านการขาดแคลนแผนการจัดการที่ชัดเจน การฝึกอบรมบุคลากรที่ไม่เพียงพอ การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และการขาดงบประมาณในการพัฒนา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและประสิทธิภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ในการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตในชุมชนบ้านปึก คือการมีผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์และตอบโจทย์นักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งอาหารและหัตถกรรมที่สามารถเป็นของฝากหรือของที่ระลึก ยังมีอุปสรรคในด้านการขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย การขาดการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และข้อจำกัดในด้านการผลิตและจำหน่ายในปริมาณมาก ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยที่ได้รับในครั้งนี้ควรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยส่งมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และควรมีการจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวการพัฒนาทักษะของชุมชนผ่านโครงการอบรม

เอกสารอ้างอิง

- เจตนา พัฒนจันทร์. (2562). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา ชัชกุล. (2554). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 3(ฉบับปรับปรุง)
- วรพงศ์ผูกภู. (2562). การสร้างสรรค์สื่อวีดิทัศน์เพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านในดง อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี. วารสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 11(1), 1 – 12.
- สุพรรณษา อินสี (2562). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนริมน้ำจันทบูร ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรีจังหวัดจันทบุรี การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สำนักงานจังหวัดชลบุรี. (2567). ข้อมูลทั่วไปตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี (Online).

<https://www.chonburi.go.th/frontpage>

อพท. (2566). ชุมชนบ้านปึก (Online). <https://cbtthailand.dasta.or.th/webapp>

อุดม พูลลาภ, & ชูติเดช มั่นคงธรรม. (2566). การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ธนบุรี, 2(1), 51 – 65.